

מסכת שבועות פרק ז

(מד,ב) משנה: כל הנשבעין שבתורה, נשבעין ולא משלמין. ואלו נשבעין ונוטלין: השכיר, והנגזל, והנחבל, ושכנגדו חשוד על השבועה, וחנוני על פנקסו - השכיר כיצד? - אמר לו: "תן לי שכרי שיש לי בידך!" - הוא אומר: "נתתי!", והלה אומר: "לא נטלתי!" - הוא נשבע ונוטל. **רבי יהודה** אומר: עד שתהא שם מקצת הודאה. כיצד? - אמר לו: "תן לי שכרי חמשים דינר שיש לי בידך!", והוא אומר: "התקבלת דינר זהב!"

נגזל כיצד? - היו מעידין אותו שנכנס לביתו למשכנו שלא ברשות - הוא אומר: "כלי נטלתי!", והוא אומר: "לא נטלתי!" - הוא נשבע ונוטל. **רבי יהודה** אומר: עד שתהא שם מקצת הודאה. כיצד? - אמר לו: "שני כלים נטלתי!", והוא אומר: לא נטלתי אלא אחד!" נחבל כיצד? - היו מעידיים אותו שנכנס תחת ידו שלם ויצא חבול, ואמר לו: "חבלת בי!", והוא אומר: "לא חבלתי!" - הרי זה נשבע ונוטל. **רבי יהודה** אומר: עד שתהא שם מקצת הודאה. כיצד? - אמר לו: "חבלת בי שתים", והלה אומר: "לא חבלתי בך אלא אחת!"

שכנגדו חשוד על השבועה כיצד? - **(מה,א)** אחת שבועת העדות, ואחת שבועת הפקדון, ואפילו שבועת שוא. היה אחד מהן משחק בקוביא, ומלוה ברבית, ומפריחי יונים, וסוחרי שביעית - שכנגדו נשבע ונוטל. היו שניהן חשודין, חזרה השבועה למקומה, דברי **רבי יוסי**. **רבי מאיר** אומר: יחלוקו

והחנוני על פנקסו כיצד? - לא שיאמר לו: "כתוב על פנקסי שאתה חייב לי מאתים זוז", אלא אומר לו: "תן לבני סאתים חטין!", "תן לפועלי סלע מעות!" - הוא אומר: "נתתי!", והן אומרים: "לא נטלנו!" - הוא נשבע ונוטל, והן נשבעין ונוטלין. אמר **בן ננס**: כיצד אלו ואלו באין לידי שבועת שוא?! אלא הוא נוטל שלא בשבועה, והן נוטלין שלא בשבועה!

מחברת שבועות - ז

אמר לחנוני: "תן לי בדינר פירות!", ונתן לו. אמר לו: "תן לי אותו דינר!" אמר לו: "נתתיו לך, ונתתו באונפלי!" - ישבע בעל הבית שנתן לו את הדינר. אמר לו: "תן לי את הפירות!" אמר לו: "נתתים לך, והולכתים לתוך ביתך!" - ישבע חנוני. **רבי יהודה** אומר: כל שהפירות בידו, ידו על העליונה

אמר לשולחני: "תן לי בדינר מעות!", ונתן לו. אמר לו: "תן לי את הדינר!" אמר לו: "נתתי לך, ונתתו באונפלי!" - ישבע בעל הבית. נתן לו את הדינר. אמר לו: "תן לי את המעות!" אמר לו: "נתתים לך, והשלכת לתוך כיסך!" ישבע שולחני. **רבי יהודה** אומר: אין דרך שולחני ליתן איסר עד שיטול דינר!

כשם שאמרו הפוגמת כתובתה לא תפרע אלא בשבועה, ועד אחד מעידה שהיא פרועה לא תפרע אלא בשבועה, מנכסים משועבדים ומנכסי יתומים לא תפרע אלא בשבועה, והנפרעת שלא בפניו לא תפרע אלא בשבועה - וכן היתומים לא יפרעו אלא בשבועה: "שבועה שלא פקדנו אבא, ולא אמר לנו אבא, שלא מצינו בין שטרותיו של אבא ששטר זה פרוע" **ר' יוחנן בן ברוקה** אומר: אפילו נולד הבן לאחר מיתת האב, הרי זה נשבע ונוטל. אמר **ר' שמעון בן גמליאל**: אם יש עדים שאמר האב בשעת מיתתו "שטר זה אינו פרוע", הוא נוטל שלא בשבועה

ואלו נשבעין שלא בטענה: השותפין, והאריסין, והאפוטרופין, והאשה הנושאת והנותנת בתוך הבית, ובן הבית. אמר לו: "מה אתה טועניני?" - "רצוני שתשבע לי!" - חייב. חלקו השותפין והאריסין, אין יכול להשביעו. נתגלגל לו שבועה ממקום אחר, מגלגלין עליו את הכל

והשביעית משמטת את השבועה

גמרא: כל הנשבעין שבתורה, נשבעין ולא משלמין - גמנלן? - דאמר קרא: (שמות כב) "ולקח בעליו ולא ישלם" - מי שעליו לשלם, לו שבועה

מחברת שבועות - ז

ואלו נשבעין ונוטלין: השכיר, והנגזל, והנחבל, ושכנגדו חשוד על השבועה, וחנוני על פנקסו - השכיר כיצד? - אמר לו: "תן לי שכרי שיש לי בידך!" - הוא אומר: "נתתי!", והלה אומר: "לא נטלתי!" - הוא נשבע ונוטל. **רבי יהודה** אומר: עד שתהא שם מקצת הודאה. כיצד? - אמר לו: "תן לי שכרי חמשים דינר שיש לי בידך!", והוא אומר: "התקבלת דינר זהב!" -- גמאי שנא שכיר, דתקיננו ליה רבנן דמשתבע ושקיל? אמר **רב יהודה** אמר **שמואל**: הלכות גדולות שנו כאן! {הלכות?! הני הלכתא נינהו?! | אלא אימא: תקנות גדולות שנו כאן! | גדולות - מכלל דאיכא קטנות! | אלא אמר **רב נחמן** אמר **שמואל**: תקנות קבועות שנו כאן! - עקרוה רבנן לשבועה מבעל הבית, ושדיוה אשכיר, משום כדי חייו! {משום כדי חייו דשכיר קנסינן ליה לבעל הבית?! | אבעל הבית גופיה, ניחא ליה דמשתבע שכיר ושקיל, כי היכי דאיתגרין ליה פועלין! | אדרבה! שכיר ניחא ליה דלשתבע בעל הבית ונפקע, כי היכי דליגריה בעל הבית! | אבעל הבית על כורחיה אגר! | שכיר נמי, על כורחיה מיתגר! | אלא בעל הבית טרוד בפועליו הוא! |

{וליתב ליה בלא שבועה?! | כדי להפיס דעתו של בעל הבית | וליתב ליה בעדים?! | אטריחא ליה מילתא! | וליתב ליה מעיקרא?! | אשניהן רוצין בהקפה! (**מה, ב**) | אי הכי, אפילו קצץ נמי! אלמה תניא: אומן אומר: "שתים קצצת לי!", והלה אומר: "לא קצצתי לך אלא אחת!" - המוציא מחבירו עליו הראיה! | קציצה ודאי מידכר דכיר ליה! | אי הכי, אפילו עבר זמנו נמי! אלמה תניא: עבר זמנו ולא נתן לו, הרי זה אינו נשבע ונוטל! | אחזקה: אין בעל הבית עובר ב"בל תלין!" | אהאמרת: בעל הבית טרוד בפועליו הוא! | אהני מילי מקמי דלימטי זמן חיובא הוא - כי מטי זמן חיובא, רמי אנפשיה ומידכר! |

{וכי שכיר עובר משום (ויקרא יט) "בל תגזול"?! | אגבי בעל הבית איכא תרי חזקי - חדא דאין בעל הבית עובר ב"בל תלין", וחדא דאין שכיר משהא שכרו

אמר **רב נחמן** אמר **שמואל**: לא שנו אלא ששכרו בעדים, אבל שכרו שלא בעדים, מתוך שיכול לומר לו "לא שכרתיך מעולם!", יכול לומר לו "שכרתיך ונתתי לך שכרך!". אמר ליה **רבי יצחק**: יישר! וכן אמר **רבי יוחנן**! גמכלל דפליג עליה ריש לקיש? איכא דאמרי: מישתא הוה שתי ליה, ושתיק ליה. ואיכא דאמרי: מישתא הוה שהי ליה, ושתיק ליה

איתמר נמי: אמר **רב מנשיא בר זביד** אמר **רב**: לא שנו אלא ששכרו בעדים, אבל שכרו שלא בעדים, מתוך שיכול לומר לו "לא שכרתיך מעולם!", יכול לומר לו "שכרתיך ונתתי לך שכרך!"

אמר **רמי בר חמא**: כמה מעליא הא שמעתא! אמר ליה **רבא**: גמאי מעליותא?! אם כן, שבועת שומרין דחייב רחמנא, היכי משכחת לה?! מתוך שיכול לומר לו "לא היו דברים מעולם!", יכול לומר לו "נאנסו!"?! <דאפקיד ליה בעדים! >מתוך שיכול לומר לו "החזרתיו לך!", יכול לומר לו "נאנסו!"?! <דאפקיד ליה בשטרא! >#מכלל דתרוייהו סבירא להו: המפקיד אצל חבירו בעדים, אין צריך להחזיר לו בעדים - בשטר, צריך להחזיר לו בעדים!

קרי רמי בר חמא עליה דרב ששת: (שמואל א כא) "וישם דוד את הדברים האלה בלבו". דאשכחיה **רב ששת לרבה בר שמואל**. אמר ליה: "גתני מר מידי בשכיר?" אמר ליה: "אין! תנינא: שכיר, בזמנו נשבע ונוטל" גכיצד "בזמן"? אשמר לו: "שכרתי ולא נתת לי שכרי!", והלה אומר: "שכרתיך ונתתי לך שכרך!" - אבל אמר לו: "שתים קצצת לי!", והלה אומר: "לא קצצתי לך אלא אחת!" - המוציא מחבירו עליו הראיה! {הא מדסיפא בראיה הוי, רישא בלא ראייה! >אמר **רב נחמן בר יצחק**: (מו, א) רישא וסיפא בראיה! - ראייה דלשלם קתני - ראייה דשבועה, לא קתני!

מחברת שבועות - ז

אמר ר' ירמיה בר אבא: שלחו ליה מבי רב לשמואל: ילמדנו רבינו: אומן אומר: "שתים קצצת לי!", והלה אומר: "לא קצצתי לך אלא אחת!", מי נשבע? אמר להן: בזו ישבע בעל הבית, ויפסיד אומן! - קציצה, ודאי מידכר דכירי אינשי!

{איני! והא תני רבה בר שמואל: קצץ, המוציא מחברו עליו הראיה, ואי לא מייתי ראייה, פקע - אמאי?! ישבע בעל הבית ויפסיד אומן! אמר רב נחמן: לצדדין קתני: או מביא ראייה ויטול, או ישבע בעל הבית ויפסיד אומן!

{מיתיבי: הנותן טליתו לאומן - אומן אומר: "קצצת לי שתיים!", והלה אומר: "לא קצצתי לך אלא אחת!" - כל זמן שטלית ביד אומן, על בעל הבית להביא ראייה; נתנה לו בזמנו, נשבע ונוטל; עבר זמנו, המוציא מחברו עליו הראיה ~ בזמנו, מיהא, נשבע ונוטל - אמאי?! ישבע בעל הבית ויפסיד אומן! אמר רב נחמן בר יצחק: הא מני? ר' יהודה היא! דאמר: כל זמן ששבועה נוטה אצל בעל הבית, שכיר נשבע ונוטל

גהי ר' יהודה? ^ אילימא ר' יהודה דמתניתין, אחמורי קא מחמיר! דתנן: רבי יהודה אומר: עד שתהא שם מקצת הודאה! אלא רבי יהודה דברייתא! דתניא: שכיר, כל זמן שלא עבר עליו זמנו, הרי זה נשבע ונוטל. ואם לאו, אינו נשבע ונוטל. ואמר ר' יהודה: אימתי? בזמן שאמר לו "תן לי שכרי חמשים דינר שיש לי בידך!", והוא אומר: "התקבלת מהן דינר זהב!", או שאמר לו: "שתים קצצת!", והלה אומר: "לא קצצתי לך אלא אחת!", אבל אמר לו: "לא שכרתיך מעולם!", או שאמר לו: "שכרתיך ונתתי לך שכרך!", המוציא מחבירו עליו הראיה!

{מתקיף לה רב שישא בריה דרב אידי: אלא "קצץ", רבי יהודה היא ולא רבנן?! - השתא, היכי דמחמיר רבי יהודה, מקילי רבנן - היכא דמקיל רבי יהודה, מחמירי רבנן?! אואלא מאי? רבנן! אואלא הא דתני רבה בר שמואל: קצץ, המוציא מחבירו עליו הראיה,

מני? לא רבי יהודה ולא רבנן! | אלא אמר **רבא**: בהא קמיפלגי:
רבי יהודה סבר: בדאורייתא, עבדו ליה תקנתא לשכיר. ובדרבנן,
הואי תקנתא, ותקנתא לתקנתא לא עבדינן! ורבנן סברי: בדרבנן
נמי עבדינן תקנתא לשכיר, וקציצה מידכר דכיר

נגזל כיצד? - היו מעידין אותו שנכנס לביתו למשכנו שלא ברשות
- הוא אומר: "כליי נטלת!", והוא אומר: "לא נטלתי!" - הוא נשבע
ונוטל. **רבי יהודה** אומר: עד שתהא שם מקצת הודאה. כיצד? -
אמר לו: "שני כלים נטלת!", והוא אומר: לא נטלתי אלא אחד!" --
{ודלמא לא משכנו?! מי לא אמר **רב נחמן**: האי מאן דנקיט נרגא
בידיה, ואמר: "איזיל ואקטליה לדקלא דפלניא!", ואשתכח דקטיל
ושדי - לא אמרינן דהוא קטליה! - אלמא עביד איניש דגזים ולא
עביד! - הכא נמי, דגזים ולא עביד! אאימא: "ומשכנו"

{וליחזי מאי משכנו?! אומר **רבה בר בר חנה** אמר **רבי יוחנן**:
בטוענו כלים הניטלין תחת כנפיו! אמר **רב יהודה**: ראוהו שהטמין
כלים תחת כנפיו ויצא, (**מו, ב**) ואמר: "לקוחין הן בידי!", אינו
נאמן! ולא אמרן אלא בעל הבית שאינו עשוי למכור כליו, אבל
בעל הבית העשוי למכור את כליו, נאמן! ושאיין עשוי למכור את
כליו נמי, לא אמרן אלא דברים שאין דרכן להטמין, אבל דברים
שדרכן להטמין, נאמן! ושאיין דרכן להטמין נמי, לא אמרן אלא
איניש דלא צניע, אבל איניש דצניע, היינו אורחיה! ולא אמרן
אלא זה אומר שאולין וזה אומר לקוחין, אבל בגנובין, לאו כל
כמיניה - לאחזוקי איניש בגנבי לא מחזקינן! ולא אמרן אלא
בדברים העשויין להשאיל ולהשכיר, אבל דברים שאין עשויין
להשאיל ולהשכיר, נאמן! דשלח **רב הונא בר אבין**: דברים העשויין
להשאיל ולהשכיר, ואמר לקוחין הן בידי, אינו נאמן! כי הא
דרבא, אפיק זוגא דסרבלא וספרא דאגדתא מיתמי, בדברים
העשויין להשאיל ולהשכיר

מחברת שבועות - ז

אמר **רבא**: אפילו שומר נשבע, אפילו אשתו של שומר נשבעת!

גבעי **רב פפא**: שכירו ולקיטו, מאי? - תיקו!

אמר ליה **רב יימר לרב אשי**: טענו בכסא דכספא, מאי? אחזינא!

אי איניש דאמיד הוא, או איניש דמהימן הוא, דמפקדי אינשי

גביה, משתבע ושקיל - ואי לא, לא!

נחבל כיצד? - היו מעידים אותו שנכנס תחת ידו שלם ויצא חבול,

ואמר לו: "חבלת בי!", והוא אומר: "לא חבלתי!" - הרי זה נשבע

ונוטל. **רבי יהודה** אומר: עד שתהא שם מקצת הודאה. כיצד? -

אמר לו: "חבלת בי שתים", והלה אומר: "לא חבלתי בך אלא

אחת!" -- אמר **רב יהודה** אמר **שמואל**: לא שנו אלא במקום

שיכול לחבל בעצמו, אבל במקום שאינו יכול לחבל בעצמו, נוטל

שלא בשבועה! {וניחוש דלמא בכותל נתחכך?! תני **רבי חייא**:

שעלתה לו נשיכה בגבו, ובין אצילי ידיו! {ודלמא אחר עביד ליה!?

<דליכא אחר!

שכנגדו חשוד על השבועה כיצד? - אחת שבועת העדות, ואחת

שבועת הפקדון, ואפילו שבועת שוא -- גמאי "אפילו שבועת

שוא"? <"לא מיבעיא" קאמר - לא מיבעיא הנך, דאית בהו כפירת

ממון, אלא אפילו הא נמי, דכפירת דברים בעלמא הוא, לא

מהימן! {וליתני נמי שבועת בטוי?! <כי קתני, שבועה דכי קא

משתבע, בשקרא קא משתבע - אבל שבועת בטוי, דאיכא למימר

דבקושטא קא משתבע, לא קתני! {תינח "אוכלו" ו"לא אוכלו" -

"אכלתי!" ו"לא אכלתי!", מאי איכא למימר?! <תנא: "שבועת שוא,

(מז,א) וכל דדמי ליה!"

מחברת שבועות - ז

היה אחד מהן משחק בקוביא, ומלוה ברבית, ומפריחי יונים,
וסוחרי שביעית - שכנגדו נשבע ונוטל -- {הא תו למה לי?!} כתנא
פסולא דאורייתא, וקתני פסולא דרבנן

היו שניהן חשודין, חזרה השבועה למקומה, דברי **רבי יוסי**. **רבי**
מאיר אומר: יחלוקו -- {אמר ליה **רבא** ל**רב נחמן**: היכי תנן?
אמר ליה: לא ידענא! {הלכתא מאי?} אמר ליה: לא ידענא!

איתמר: אמר **רב יוסף בר מניומי** אמר **רב נחמן**: ר' **יוסי** אומר:
יחלוקו. וכן תני **רב זביד בר אושעיא**: ר' **יוסי** אומר: יחלוקו. איכא
דאמרי: תני **רב זביד**: אמר ר' **אושעיא**: ר' **יוסי** אומר: יחלוקו.
אמר **רב יוסף בר מניומי**: עבד **רב נחמן** עובדא - יחלוקו

חזרה שבועה למקומה -- {להיכן חזרה?} אמר ר' **אמי**: רבותינו
שבבבל אמרו: חזרה שבועה לסיני! רבותינו שבארץ ישראל אמרו:
חזרה שבועה למחויב לה!

אמר **רב פפא**: רבותינו שבבבל - רב ושמואל; רבותינו שבארץ
ישראל - ר' אבא -- רבותינו שבבבל - רב ושמואל, דתנן: וכן
היתומין לא יפרעו אלא בשבועה. והוינן בה: ממאן? אילימא מלוה
- אבוהון שקיל בלא שבועה, ואינהו בשבועה?! ~ אלא הכי קאמר:
וכן היתומין מן היתומין, לא יפרעו אלא בשבועה. **ורב ושמואל**,
דאמרי תרוייהו: לא שנו אלא שמת מלוה בחיי לוח, אבל מת לוח
בחיי מלוה, כבר נתחייב מלוה לבני לוח שבועה, ואין אדם מוריש
שבועה לבניו

רבותינו שבארץ ישראל - רבי אבא -- דהוא גברא דחטף נסכא
מחבריה - אתא לקמיה **דרבי אמי**. יתיב ר' **אבא** קמיה. אייתי חד
סהדא דמחטף חטפא מיניה. אמר ליה: "אין! חטפי! ודידי חטפי!"
אמר ר' **אמי**: {היכי לידיינו דייני להאי דינא?} - ^ נימא ליה: "זיל

1 וכן הוא בב"ב (לג,ב) אבל לפננו: "רב אמי"

מחברת שבועות - ז

שלים!"?! - ליכא תרי סהדי! ^ נפטריה?! - איכא חד סהדא!
^ נימא ליה: "זיל! אישתבע!"?! - כיון דאמר "מיחטף חטפי", הוה
ליה כגזלן! אמר ליה **ר' אבא**: הוה מחויב שבועה ואין יכול
לישבע, וכל המחויב שבועה ואינו יכול לישבע, משלם!

אמר **רבא**: כוותיה דרבי אבא מסתברא! דתני **רבי אמי**: (שמות
כב) "שבועת ה' תהיה בין שניהם" - ולא בין היורשין - היכי דמי?
אילימא דאמר ליה: "מנה לאבא ביד אביך", ואמר ליה: "חמשין
אית ליה, וחמשין לית ליה!" - מה לי הוא, ומה לי אבוהא?! -
אלא לאו דאמר ליה: "מנה לאבא ביד אביך!" - אמר ליה: "חמשין
ידענא - וחמשין לא ידענא!" (**מזב**) אי אמרת בשלמא, אביו כי
האי גוונא מיחייב, איצטריך קרא למיפטר גבי יורשין - אלא אי
אמרת אביו כי האי גוונא נמי פטור, קרא גבי יורשין למה לי?!
{ורב ושמואל, האי "שבועת ה' ", מאי קא דרשי ביה? <מיבעי ליה
לכדתניא: **שמעון בן טרפון** אומר: "שבועת ה' תהיה בין שניהם" -
מלמד שהשבועה חלה על שניהם

שמעון בן טרפון אומר: אזהרה לעוקב אחר נואף מנין? תלמוד
לומר: (שמות כ) "לא תנאף" - לא תנאיף

(דברים א) "ותרגנו באהליכם" - **שמעון בן טרפון** אומר: "תרתם
וגיניתם באהלו של מקום"

(דברים א) "עד הנהר הגדול נהר פרת" - **שמעון בן טרפון** אומר:
קרב לגבי דהינא ואידהן! **דבי רבי ישמעאל** תנא: עבד מלך כמלך

והחנוני על פנקסו כיצד? - לא שיאמר לו: "כתוב על פנקסי שאתה
חייב לי מאתים זוז", אלא אומר לו: "תן לבני סאתים חטין!", "תן
לפועלי סלע מעות!" - הוא אומר: "נתתי!", והן אומרים: "לא
נטלנו!" - הוא נשבע ונוטל, והן נשבעין ונוטלין -- תניא: אמר **רבי**:

מחברת שבועות - ז

טורח שבועה זו למה? אמר ליה ר' חייא בר אבא²: תנינא: שניהם נשבעין ונוטלין מבעל הבית!

קבלה מיניה או לא קבלה מיניה? {תא שמע: דתניא: רבי אומר: פועלין נשבעין לחנוני - ואם איתא, "לבעל הבית" מיבעי ליה!
<אמר רבא: פועלים נשבעין לבעל הבית במעמד חנוני, כי היכי דליכספו מיניה

איתמר: שתי כיתי עדים המכחישות זו את זו - אמר רב הונא: זו באה בפני עצמה ומעידה, וזו באה בפני עצמה ומעידה. רב חסדא אמר: בהדי סהדי שקרי למה לי?!

שני מלוין ושני לוויין ושני שטרות - היינו פלוגתייהו; מלוה ולוה ושני שטרות - יד בעל השטר על התחתונה; שני מלוין ולוה אחד ושני שטרות - היינו מתניתין; שני לוויין ומלוה אחד ושני שטרות מאי? - תיקו!

{מתלב רב הונא בר יהודה: (מתא) אחד אומר: "גבוה שתי מרדעות", ואחד אומר: "שלוש" - עדותן קיימת; אחד אומר "שלוש" ואחד אומר "חמש" - עדותן בטלה, ומצטרפין לעדות אחרת ~מאי? לאו לעדות ממון?! <אמר רבא: הוא ואחר מצטרפין לעדות אחרת של ראש חודש, דהוי להו תרי וחד, ואין דבריו של אחד במקום שנים

אמר לחנוני: "תן לי בדינר פירות!", ונתן לו. אמר לו: "תן לי אותו דינר!" אמר לו: "נתתיו לך, ונתתו באונפלי!" - ישבע בעל הבית שנתן לו את הדינר -- תניא: אמר ר' יהודה: אימת? בזמן שהפירות צבורין ומונחין, ושניהן עוררין עליהן - אבל הפשילן בקופתו לאחוריו, המוציא מחברו עליו הראיה!

מחברת שבועות - ז

אמר לשולחני: "תן לי בדינר מעות!", ונתן לו. אמר לו: "תן לי את הדינר!" אמר לו: "נתתי לך, ונתתו באונפלי!" - ישבע בעל הבית. נתן לו את הדינר. אמר לו: "תן לי את המעות!" אמר לו: "נתתים לך, והשלכת לתוך כיסך!" ישבע שולחני. **רבי יהודה** אומר: אין דרך שולחני ליתן איסר עד שיטול דינר -- וצריכא! אי אשמעינן הא קמייתא - בהך קא אמרי רבנן, משום דפירי עבידי דמרקבי, וכיון דמרקבי, לא משהו ליה - אבל מעות, דלא מרקבי, אימא: מודו ליה לרבי יהודה! ואי איתמר בהא - בהא קאמר רבי יהודה, אבל בהך, אימא: מודה להו לרבנן - צריכא!

כשם שאמרו הפוגמת כתובתה לא תפרע אלא בשבועה, ועד אחד מעידה שהיא פרועה לא תפרע אלא בשבועה, מנכסים משועבדים ומנכסי יתומים לא תפרע אלא בשבועה, והנפרעת שלא בפניו לא תפרע אלא בשבועה - וכן היתומים לא יפרעו אלא בשבועה -- ^גממאן? ^ אילימא מלוה - אבוהון שקיל בלא שבועה, ואינהו בשבועה?! אהכי קאמר: וכן היתומים מן היתומים, לא יפרעו אלא בשבועה

רב ושמואל, דאמרי תרוייהו: לא שנו אלא שמת מלוה בחיי לוח, אבל מת לוח בחיי מלוה, כבר נתחייב מלוה לבני לוח שבועה, ואין אדם מוריש שבועה לבניו!

שלחיה קמיה דר' **אלעזר**: ג שבועה זו, מה טיבה? אשלח להו: יורשין נשבעין שבועת יורשין ונוטלין! שלחיה בימי רבי אמי. אמר: כולי האי שלחי לה ואזלי?! אי אשכחינן בה טעמא, מי לא שלחינן להו!?

אלא אמר **רבי אמי**: הואיל ואתא לידן, נימא בה מילתא: עמד בדין ומת, כבר נתחייב מלוה לבני לוח שבועה, ואין אדם מוריש שבועה לבניו; לא עמד בדין ומת, יורשין נשבעין שבועת יורשין ונוטלין

מחברת שבועות - ז

{מתקיף לה **רב נחמן**: אטו בי דינא קא מחייבי ליה שבועה?!
מעידנא דשכיב לוח, איחייב ליה מלוח לבני לוח שבועה! ~אלא
אמר **רב נחמן**: אי איתא לדרב ודשמואל, איתא - אי ליתא,
ליתא!

{אלמא מספקא ליה! - והאמר **רב יוסף בר מניומי**: עבד **רב נחמן**
עובדא - יחלוקו! כלדבריו דרבי מאיר קאמר, וליה לא סבירא
ליה!

{מתיב **רב אושעיא**: מתה, יורשיה מזכירין את כתובתה עד עשרים
וחמש שנים אהכא במאי עסקינן? שנשבעה ומתה!

{תא שמע: נשא ראשונה ומתה, נשא שניה ומת הוא - שניה
ויורשיה קודמין ליורשי הראשונה! אהכא נמי, שנשבעה ומתה

{תא שמע: אבל יורשיו משביעין אותה, ואת יורשיה, ואת הבאין
ברשותה אמר **רב שמעיה**: לצדדין קתני: "אותה" באלמנה,
ו"יורשיה" בגרושה

{מתיב **רב נתן בר הושעיא**: יפה כח הבן מכח האב, (**מחב**) שהבן
גובה בין בשבועה ובין שלא בשבועה, והאב אינו גובה אלא
בשבועה ~היכי דמי? דמת לוח בחיי מלוח! וקתני: שהבן גובה בין
בשבועה ובין שלא בשבועה - "בשבועה" - שבועת יורשין; שלא
בשבועה - כרבן שמעון בן גמליאל אמר **רב יוסף**: הא מני? בית
שמאי היא, דאמרי: שטר העומד לגבות כגבוי דמי!

איקלע **רב נחמן** לסורא. עול לגביה **רב חסדא ורבה בר רב הונא**.
אמרו ליה: ליתי מר, נעקרא להא דרב ושמואל! אמר להו: איכפלי
ואתאי כל הני פרסי למעקרא להא דרב ושמואל?! אלא הבו דלא
לוסיף עלה! גכגון מאי? דאמר **רב פפא**: הפוגם את שטרו ומת,
יורשין נשבעין שבועת יורשין ונוטלין!

ההוא דשכיב ושבק ערבא. סבר **רב פפא** למימר: הא נמי, דלא לוסיף עלה הוא! <אמר ליה **רב הונא בריה דרב יהושע לרב פפא**: אטו ערבא לאו בתר יתמי אזיל?!

ההוא דשכיב ושבק אחא. סבר **רמי בר חמא** למימר: הא נמי, דלא לוסיף עלה הוא! <אמר ליה **רבא**: מה לי "שלא פקדני אבא", ומה לי "שלא פקדני אחי"?!

אמר **רב חמא**: השתא דלא איתמר הלכתא, לא כרב ושמואל ולא כרבי אלעזר, האי דיינא דעבד כרב ושמואל, עבד; דעבד כרבי אלעזר, עבד

אמר **רב פפא**: האי שטרא דיתמי, לא מקרע קרעינן ליה, ולא אגבווי מגבינן ביה - אגבווי לא מגבינן ביה, דלמא סבירא לן כרב ושמואל; ומקרע לא קרעינן ליה, דהאי דיינא דעבד כרבי אלעזר, עבד

ההוא דיינא דעבד כרבי אלעזר. הוה צורבא מרבנן במתיה. אמר ליה: אייתינה איגרתא ממערבא, דלית הלכתא כרבי אלעזר. אמר ליה: "לכי תייתי!" אתא לקמיה **דרב חמא**. אמר ליה: האי דיינא דעבד כרבי אלעזר, עבד!

ואלו נשבעין שלא בטענה: השותפין, והאריסין, והאפוטרופין, והאשה הנושאת והנותנת בתוך הבית, ובן הבית. אמר לו: "מה אתה טועניני?" - "רצוני שתשבע לי!" - חייב -- ;אטו ב"שופטני" עסקינן?! <הכי קאמר: ואלו נשבעין שלא בטענת ברי, אלא בטענת שמא³

תנא: בן בית שאמרו, לא שנכנס ויוצא ברגליו, אלא מכניס לו פועלין ומוציא לו פועלין, מכניס לו פירות ומוציא לו פירות ;ומאי שנא הני? <משום דמורו בה התירא!

3 לפננו יש כאן פסקה חלקית: "השותפין והאריסין"

מחברת שבועות - ז

אמר **רב יוסף בר מניומי** אמר **רב נחמן**: והוא שיש טענה בינייהו שתי כסף! גכמאן? כשמואל! {והתני **רבי חייא** לסיועיה לרב! |
אימא: "כפירת טענה" כרב!

חלקו השותפין והאריסין, אין יכול להשביעו. נתגלגל לו שבועה ממקום אחר, מגלגלין עליו את הכל -- גאיבעיא להו: מהו לגלגל בדרבנן?

{תא שמע: לוח הימנו ערב שביעית, ולמוצאי שביעית נעשה לו שותף או אריס, אין מגלגלין ~טעמא דלוח הימנו ערב שביעית, דאתיא שביעית אפקעתיה - הא שאר שני שבוע, מגלגלין! כלא תימא הא שאר שני שבוע מגלגלין, אלא אימא: נעשה לו שותף או אריס ערב שביעית, ולמוצאי שביעית לוח הימנו, מגלגלין! {הא בהדיא קתני לה: נעשה לו שותף או אריס ערב שביעית, ולמוצאי שביעית לוח הימנו, מגלגלין! - שמע מינה: מגלגלין בדרבנן! - שמע מינה!

אמר **רב הונא**: (מט,א) לכל מגלגלין, חוץ משכיר, שאין מגלגלין. **רב חסדא** אמר: לכל אין מקילין, חוץ משכיר, דמקילין! #גמאי בינייהו? איכא בינייהו לפתוח לו!

והשביעית משמטת את השבועה -- גמנא הני מילי? אמר **רב גידל** אמר **רב**: דאמר קרא: (דברים טו) "וזה דבר השמטה" - ואפילו דיבור משמטת